

Motion till riksdagen 2022/23:1549

av **Per-Arne Håkansson (S)**

En översyn av kulturhistoriska platser med större allmänt intresse

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att genomföra en översyn för en klassificering av de historiska värdena och huruvida tillgång och tillgänglighet för allmänheten ska kunna råda och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kulturmiljölagen reglerar hur fornlämningar ska hanteras. Fornlämningar får inte ändras eller skadas utan tillstånd av länsstyrelsen. Den regeln är av stor vikt för att främja intresse och engagemang för kulturarv och på så vis levandegöra historien. Det skapar möjlighet att förstå nutiden och kan kanske också förmedla lärdomar inför framtiden.

Ömsesidig respekt och gemensamt ansvarstagande är en förutsättning för att historiskt välbevarade platser kan finnas kvar och utgöra en tillgång också för framtida generationer.

Vissa miljöers värde för förståelse av historiska förlopp, regionalt och nationellt, motiverar att samhället också styr över skötsel och tillgänglighet på ett sätt som även markägare måste förhålla sig till.

Motionären besökte under sommaren 2022 Hörby kommun där det finns en i Sverige unik och i Europa ovanlig parkanläggning från 1600-talet. I motsats till de flesta bevarade trädgårdar från denna tid är den inte skapad av furstar eller adel, utan av en vanlig församlingspräst, Jöns Henriksson. Genom den ideellt drivna föreningen Jöns Henrikssons minne ordnas möten, sammankomster och vandringar för att levandegöra historien på platsen.

Föreningen har också utbildat frivilliga guider och regelbundet haft visningar. Studier och föreläsningar har ökat kunskapen om parken, prästen och de svenska soldater som flyttade till bygden.

Ett problem som uppstått är relationen mellan privata ägare och allmänhetens möjligheter att ta sig fram och tillbaka till platsen. Här står alltså de privata markägarnas legitima intresse av att värna sin mark mot allmänhetens lika legitima rätt att få tillträde till en kulturhistoriskt intressant plats. Det skapar slitningar och det skulle behövas vägledning från statens sida om hur dessa intressen ska vägas mot varandra.

För att skapa vägledning för såväl markägare som intresserad allmänhet, kan ett förslag om att genomföra en översyn för en klassificering av de historiska värdena och huruvida tillgång och tillgänglighet för allmänhet ska kunna råda, övervägas.

Per-Arne Håkansson (S)